

בעניין:

1. רדאד, ת"ז
פלסטיני תושב השטחים הכבושים
2. עאמר, ת"ז
פלסטיני תושב השטחים הכבושים
3. שקיר, ת"ז
פלסטיני תושב השטחים הכבושים
4. ראש מועצת הכפר מסחה, נדאל אחמד, ת"ז
פלסטיני תושב השטחים הכבושים
5. ראש עיריית אלזאויה, מחמוד מוקדי, ת"ז
פלסטיני תושב השטחים הכבושים
6. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר –
ע"ר מס' 580163517

ע"י ב"כ עוה"ד תהילה מאיר (מ"ר 71836) ו/או דניאל שנהר (מ"ר 41065) ו/או בנימין אחסתרביה (מ"ר 58088) ו/או נדיה דקה (מ"ר 66713) ו/או אהרון מיילס קורמן (מ"ר 78484) ו/או מאיסא אבו סאלח - אבו עכר (מ"ר 52763)

מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200
טל': 02-6283555; פקס: 02-6276317

העותרים

- נ ג ד -

המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית

ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
רח' צלאח א-דין 29, ירושלים
טל': 02-6466590; פקס: 02-6467011

המשיב

עתירה למתן צו על תנאי

מוגשת בזאת עתירה למתן צו על תנאי, המופנה אל המשיב והמורה לו לבוא וליתן טעם:

- א. מדוע לא ייפסקו האיחורים בפתיחת השער "מגן-דן" שבגדר ההפרדה;
- ב. מדוע לא יודיע לציבור המחזיק בהיתרי כניסה למרחב התפר דרך שער "מגן-דן" מהן שעות הפתיחה של השער ויעדכן את הציבור הרלוונטי כאשר שעות הפתיחה של השער משתנות.

היעדר סעד חלופי

1. עניינה של העתירה באיחורים הסדרתיים בפתיחה של אחד מהשערים בגדר ההפרדה, בגדה המערבית. השער משמש את החקלאים המחזיקים בהיתרי כניסה למרחב התפר לצורך גישתם לאדמות שבמרחב התפר. זמני הפתיחה של השער נקבעו על ידי הצבא. על פי החלטת הצבא, השער נפתח רק שלוש פעמים ביום, ולמשך רבע שעה בלבד בכל פעם. החקלאים חייבים להקפיד להגיע לשער בזמן כדי לא להחמיץ את חלון הזמן הקצר שבו ניתן להיכנס למרחב התפר או לצאת ממנו, שאם לא כן, הם יאבדו את יום העבודה כולו, או שלא יוכלו לשוב לבתיהם בערב ויסתכנו בהחרמת ההיתרים שלהם. אולם, החיילים

- אינם מגיעים לשער בזמן ולעתים קרובות החקלאים נאלצים להמתין זמן רב, ולפנות לגורמי הצבא פעמים רבות, עד שהחיילים מגיעים ופותחים את השער.
2. מדובר באנשים שכבר עברו את התהליך המפרך והממושך של קבלת היתרי כניסה למרחב התפר, אך גם השימוש בהיתרים שניתנו להם, בסופו של דבר, כרוך בעיכובים ובאי נוחות רבה ואינו מתאפשר אלא לאחר תלונות רבות.
3. על פי חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, תש"ס-2000, בית המשפט המחוזי מוסמך לדון בעתירות נגד החלטות של המשיב בנושא כניסה למרחב התפר, אך רק כאשר מדובר בהחלטה פרטנית בעניין היתר כניסה למרחב התפר (פרט 3.ה). לתוספת הרביעית). בענייננו לא מדובר בהחלטה פרטנית ולא מדובר בהיתרים, ועל כן העותרים אינם יכולים לפנות לבית המשפט לעניינים מינהליים לקבלת סעד, אלא רק לבית משפט נכבד זה.

התשתית העובדתית

משטר ההיתרים

1. בשנת 2002 החליטה ממשלת ישראל על הקמת גדר ההפרדה. שורה של עתירות הוגשו בנושא חוקיות הקמתה של גדר ההפרדה ככלל וחוקיותם של חלקים שונים מהתוואי שלה. בפסקי הדין שניתנו בעתירות אלו נקבע כי השאלה האם תוואי הגדר הוא חוקי או לא תלוייה בשאלה האם הוא מאזן כראוי בין השיקולים הביטחוניים שבבסיסו לבין ההגנה על זכויות האדם של התושבים המוגנים (ראו, לדוגמא, בג"ץ 2056/04 מועצת הכפר בית סוריק נ' ממשלת ישראל, פ"ד נח(5) 807 (2004); בג"ץ 7957/04 מראעבה נ' ראש ממשלת ישראל, פ"ד ס(2) 477 (2005); בג"ץ 5488/04 מועצת מקומית אלראם נ' ממשלת ישראל (פורסם בנבו, 13.12.2006); ובג"ץ 8414/05 יאסין נ' ממשלת ישראל, פ"ד סב(2) 822 (2007)).
2. התוואי שנקבע לגדר ההפרדה הביא לכך שחלקים משמעותיים מהגדר נבנו בתוך שטחי הגדה המערבית. עם הקמתם של חלקי גדר אלו, הכריז המשיב על השטחים שנותרו בין גדר ההפרדה לבין הקו הירוק כעל שטחים סגורים, המכונים יחדיו "מרחב התפר", שהכניסה אליהם והשהייה בהם אסורות, אלא אם ניתן לאדם היתר לשם כך. האיסורים האלה אינם חלים על תושבי מדינת ישראל ועל תיירים, המורשים להיכנס למרחב התפר ככל שיחפצו.
3. בסמוך להכרזה הראשונה על סגירת שטחי מרחב התפר, שנחתמה ביום 2.10.2003, הוגשו עתירות נגד משטר ההיתרים, שעסקו בחוקיות סגירתו של מרחב התפר בפני פלסטינים והתניית כניסתם לשם בקבלת היתרים מיוחדים. ההכרעה בעתירות אלו הושהתה במשך למעלה משבע שנים, עד למתן פסקי דין בעתירות בנושא גדר ההפרדה, שנדונו באותה העת. כתוצאה מכך, פסק הדין בעתירות, בג"ץ 9961/03 המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר נ' ממשלת ישראל (פורסם בנבו, 5.4.2011, להלן: פסק דין משטר ההיתרים), נכתב מתוך התייחסות לגדר ההפרדה כעובדה מוגמרת, ובמסגרתו נבחנה הפגיעה של משטר ההיתרים בתושבים הפלסטינים במנותק מפגיעתה של גדר ההפרדה בהם.
4. בפסק הדין נבחנה פגיעתו של משטר ההיתרים על רקע ההסדרים שקבעו המשיבים שם למתן היתרי כניסה למרחב התפר לפלסטינים, בין היתר, "קפ"ק מרחב התפר ונוהל טיפול בשימוש לרעה בהיתר מרחב התפר" (להלן: קפ"ק מרחב התפר), ועל יסוד טענות המשיבים כי ההסדרים ייושמו באופן ליברלי. בית המשפט קבע כי הפגיעה של משטר ההיתרים בתושבים הפלסטינים היא מידתית, למעט מספר עניינים נקודתיים שנפסלו.

5. עוד הובהר בפסק הדין כי הקביעות לגבי מידתיות הפגיעה של משטר ההיתרים בתושבים הפלסטינים אינן שוללות את האפשרות "כי קיימים מקרים פרטניים בהם נגרמת פגיעה חמורה בזכויות הקניין והפרנסה של תושבים פלסטינים שאינם זוכים לעבד את אדמתם במידה הנדרשת להם או נתקלים בקשיי גישה אחרים, והמשיבים מצידם אינם עושים די על מנת להביא למזעור פגיעה זאת", וכי "מקרים אילו ניתנים לבירור במסגרת עתירות פרטניות, במסגרתן יוכל בית המשפט לבחון את מכלול ההסדרים הרלוונטיים לאזור מסוים, ולבחון את האיזון הפרטני המתבצע בתחומו בין זכויות התושבים לבין אינטרסים אחרים, כפי שנעשה בעבר בעתירות דומות" (סעיף 34 לפסק הדין).
6. ואכן, לאחר שניתן פסק דין משטר ההיתרים, על בסיס ההנחה כי לא תימנע כניסתם למרחב התפר של פלסטינים בעלי זיקה אליו, החלו להתעורר עוד ועוד מקרים בהם מונע המשיב מתושבים פלסטינים לגשת לאדמותיהם, לעסקיהם ולמקומות עבודתם שבמרחב התפר.
7. כיום, הרוב המכריע של הבקשות של בעלי אדמות במרחב התפר להיתרים לצרכים חקלאיים נדחות. על פי נתונים שהתקבלו מהמשיב, **אחוז הסירובים לבקשות של בעלי אדמות להיתרי כניסה למרחב התפר עלה במהלך חמש השנים האחרונות מ-24% ל-72%**.
- העתק מכתבו של המשיב מיום 26.11.2018 מצורף ומסומן ע/1.
8. אולם, לעתים גם אישור הבקשה של בעל האדמות להיתר כניסה למרחב התפר אינו פותר את בעיית הגישה שלו לאדמותיו, וגם האנשים המעטים שהמשיב החליט לאפשר להם להיכנס למרחב התפר מוגבלים מאוד באפשרותם לעשות זאת, בשל קשיי נגישות אחרים הנובעים מהתנהלות הצבא.
9. בענייננו, מדובר בשער בגדר הפרדה המצוי בתוך הגדה המערבית. הצבא החליט לפתוח את השער רק שלוש פעמים ביום, ורק למשך רבע שעה בכל פעם. החקלאים חייבים לתכנן את סדר היום שלהם על בסיס זמני הפתיחה הקצרים של השער, ולהקפיד להגיע לשער בדיוק בזמן לפתיחתו ולסגירתו. אך הצבא אינו מגיע לשער בזמן והחקלאים ממתינים, כדבר שבשגרה, במשך זמן רב עד לפתיחתו, בחום, בקור ובגשמים. לעתים קרובות החיילים מגיעים למקום רק לאחר פניות רבות מטעם החקלאים. אין כל הצדקה להתשה זו של בעלי האדמות המבקשים לממש את זכותם הבסיסית להגיע לאדמותיהם, ולהימשכותה גם לאחר סיום ההליך הממושך והמייאש של קבלת היתרים לשם כך.

הצדדים לעתירה

10. **העותרים 1-3** הם בעלי זיקות קנייניות לאדמות במרחב התפר. ניתנו להם היתרי כניסה למרחב התפר המתירים להם להגיע לאדמות דרך שער "מגן דן" שבגדר ההפרדה, אך כמו חקלאים רבים מאותו האזור, הם נתקלים באיחורים משמעותיים בפתיחת השער על ידי הצבא על בסיס קבוע ויומיומי. איחורים אלו פוגעים בצורה קשה בעבודתם החקלאית ובשגרת יומם וכופה עליהם המתנה ממושכת לחיילים, בחום ובקור, ללא מים ומזון, וללא כל הצדקה.
11. **העותרים 4 ו-5** הם ראש מועצת הכפר מסחה וראש עיריית אלזאוויה, ישובים שאדמותיהם שבמרחב התפר סמוכות לשער "מגן דן" ושתושביהם נפגעים מהעיכובים בפתיחת השער.
12. **העותרת 6** היא עמותה הפועלת לקידום זכויות האדם של פלסטינים בשטחים הכבושים. בין היתר, היא מסייעת לפלסטינים בעלי זיקה למרחב התפר במימוש זכותם להיכנס למרחב התפר.
13. **המשיב** הוא המפקד הצבאי בגדה המערבית מטעם מדינת ישראל.

עיקרי העובדות ומיצוי ההליכים

14. העותר 1, יליד 1957, נשוי ואב לאחד עשר ילדים. היה לו בן נוסף שהלך לעולמו. הוא מתגורר באלזאוויה שבנפת טול כרם. העותר הוא אחד הבעלים של שש חלקות אדמה המצויות באדמות אלזאוויה, במרחב התפר. האדמות עברו אליו בירושה מאביו, אשר ירש אותן מסבו של העותר 1. החלקות מצויות במרחק של כ-3-4 ק"מ משער "מגן דן" שבגדר ההפרדה. העותר 1 מחזיק בהיתר כניסה למרחב התפר מסוג "בני משפחת חקלאי מקרבה ראשונה", בתוקף מיום 6.12.2017 עד ליום 5.12.2019, המאפשר לו לעבור את גדר ההפרדה דרך שער "מגן דן".

העתק תעודת הזהות של העותר 1 מצורף ומסומן ע/2 ;

העתק ההיתר של העותר 1 מצורף ומסומן ע/3.

15. העותר 2, יליד 1948, נשוי ואב לשלושה עשר ילדים. הוא מתגורר במסחה שבנפת טול כרם. בבעלותו שתי חלקות אדמה המצויות באדמות מסחה, במרחב התפר. הוא ירש את האדמות מאביו. אחת החלקות נמצאת במרחק של עשר דקות הליכה משער "מגן דן" והשנייה במרחק של חצי שעה הליכה ממנו. העותר 2 מחזיק בהיתר כניסה למרחב התפר מסוג "חקלאי במרחב התפר", בתוקף מיום 12.12.2017 עד ליום 11.12.2019, המאפשר לו לעבור את גדר ההפרדה דרך שער "מגן דן".

העתק תעודת הזהות של העותר 2 מצורף ומסומן ע/4 ;

העתק ההיתר של העותר 2 מצורף ומסומן ע/5.

16. העותר 3, יליד 1956, נשוי ואב לשמונה ילדים. הוא מתגורר באלזאוויה שבנפת טול כרם. העותר 3 חוכר אדמות המצויות באדמות אלזאוויה, במרחב התפר. הוא מחזיק בהיתר כניסה למרחב התפר מסוג "בני משפחת חקלאי מקרבה ראשונה", בתוקף מיום 12.9.2019 עד ליום 10.9.2021, המאפשר לו לעבור את גדר ההפרדה דרך שער "מגן דן".

העתק תעודת הזהות של העותר 3 מצורף ומסומן ע/6 ;

העתק ההיתר של העותר 3 מצורף ומסומן ע/7.

17. בחודש יולי 2017 החלו להגיע למוקד להגנת הפרט תלונות של חקלאים על איחורים סדרתיים וקבועים, של שעה, שעתיים ואפילו יותר, בפתיחה של שער "מגן דן". מדובר בשער המוביל לאדמות של הכפרים אלזאוויה, ראפאת ומסחה. החקלאים סיפרו שבכל פעם שהשער לא נפתח בזמן הם מתקשרים לחמ"ל במת"ק ומתלוננים, ואומרים להם להמתין, ושהחיילים בדרך ועוד מעט השער ייפתח, אך האיחורים נמשכים זמן רב וחוזרים מספר פעמים בשבוע, על בסיס קבוע.

18. המוקד להגנת הפרט פנה לראש המינהל האזרחי בעניין זה ביום 17.7.2017 וכתב כך :

בחודש האחרון הצטברו בארגונונו תלונות על עיכוב ממושך בפתיחתו של השער החקלאי מגן-דן 1667 שבגדר ההפרדה.

שער זה הינו שער המיועד לשרת את החקלאים הפלסטינים אשר מבקשים לעבד את אדמתם שנכלאה במרחב התפר. מדובר בשער הנפתח שלוש פעמים ביום בשעות 06:30, 12:30, 16:00 במשך שבעה ימים בשבוע.

החקלאים אשר פנו אלינו התלוננו כי מאז חודש יוני 2017, בהתאם ללוח הזמנים הידוע, הם מגיעים פעם אחר פעם אל השער בצהרי היום, בשעה 12:30, אולם נאלצים להמתין

זמן ממושך, כשעה ואף יותר, תחת שמש הקיץ הקופחת, עד אשר חיילים מגיעים כדי לפתוח את השער ובכך לאפשר את מעבר הממתנים.
מספר פעמים במהלך השבועיים האחרונים פנתה טלפונית החתומה מטה, אל החמ"ל בשער אפרים בתלונה על עיכוב ניכר בפתחת השער האמור. החיילת שקיבלו את התלונה השיבו כי הבעיה מוכרת וכי "הכוח" עסוק, ולכן יגיע לשער ברגע שיתפנה. מועדי פתיחת השערים וסגירתם הינם קבועים ומוגבלים ועל פיהם מתכננים החקלאים את זמנם. החקלאים תלויים בפתחת השער על ידי החיילים כדי שיוכלו להגיע אל חלקותיהם או כדי לשוב לבתיהם.
נבקשכם לוודא כי החיילים יעמדו בלוח הזמנים הקבוע על מנת למנוע פגיעה מיותרת.

העתק הפנייה של המוקד להגנת הפרט מיום 17.7.2017 מצורף ומסומן ע/8.

19. פנייה דומה נשלחה למפקד פיקוד מרכז ביום 3.8.2017.

20. אולם, האיחורים המשמעותיים והקבועים נמשכו.

21. לאחר מספר תזכורות, התקבלה ביום 17.8.2017 תשובה ממשרד פניות הציבור בלשכת מפקד פיקוד מרכז, בה נכתב כך:

בפנייתך הלנת על תלונות חוזרות ונשנות של החקלאים הפלסטינים באזור קלקיליה בגין עיכוב חוזר בפתחת השער החקלאי מגן-דן מס' 1667.
לאחר ברור בנושא נמצא כי לא מוכר פער בזמני פתיחת השער המדובר וזאת על פי רישומת גזרתית קבועה.
ייתכן כי בעת אירועים מבצעיים כאלה ואחרים ישנם עיכובים קלים בפתחת השער אשר לא עולים על פרק זמן של 10 דקות.
באם יש בידכם מידע על אודות אירועים ספציפיים נבקש כי תעבירו אותם לידינו בכדי שנוכל להפיק מאירועים אלו את הלקחים הנדרשים בכדי למנוע הישנות של אירועים מסוג זה.
אסכם ואומר כי מפקד הפיקוד וכן היחידות שתחת פיקודו רואים חשיבות רבה בעמידה בזמנים בפתחת השערים לכל אורך התפר בכדי לאפשר מרקם חיים תקין לתושבי הגזרה.

העתק המכתב מיום 17.8.2017 מצורף ומסומן ע/9.

22. לאחר מכן המצב השתפר, אך רק לתקופה קצרה, ואחריה חזרו האיחורים המשמעותיים בפתחת השער. באחד המקרים, ביום 4.2.2018, העותר 1 נכנס למרחב התפר עם אשתו וששת ילדיהם בבוקר. השער נפתח באיחור של שעה וחצי – ב-30:7 במקום בשש. אחר הצהריים השער אמור היה להיפתח בשעה ארבע, למשך רבע שעה. העותר 1 ובני משפחתו הגיעו לשער ב-15:15 והמתינו לפתיחת השער. אך השער לא נפתח בשעה ארבע, וגם לא בסמוך לאחר מכן. העותר 1 התקשר שוב ושוב למת"ק ובכל פעם נאמר לו שהעניין בטיפול ושימתין. מצב זה נמשך על פני **יותר מארבע שעות**. החיילים פתחו את השער, בסופו של דבר, בשעה 15:20. במשך כל הזמן הזה העותר 1, אשתו וילדיו המתינו בחוץ, ללא קורת גג, בקור של חודש פברואר. העותר 1 הרגיש אשם וחסר אונים לגבי הסבל של ילדיו וחיפש חתיכת ניילון כדי לכסות אותם ולחמם אותם בזמן שהחיילים מתעכבים.

23. במהלך אותה השנה המשיכו להגיע למוקד להגנת הפרט עוד ועוד תלונות של חקלאים על עיכובים בפתחת השער. המוקד להגנת הפרט טיפל במקרים רבים של איחורים של שעה, שעתים ואף יותר בפתחת השער.

24. על כן, המוקד להגנת הפרט שב ופנה למפקד פיקוד מרכז בעניין ביום 1.8.2018 והבהיר כי הבעיה שבגינה פנה בשנה הקודמת לא נפתרה, החיילים אינם פותחים את השער במועד וחקלאים רבים נאלצים שוב ושוב להמתין לבואם, במשך שעה ויותר, גם בצהרי היום, באמצע הקיץ. להדגמת העניין הובא מקרה אחד, מיום 26.7.2018, בו חקלאים נאלצו להמתין לחיילים מ-30:12, השעה שבה השער אמור היה להיפתח, עד להגעתם בשעה 05:15. הפניות של המוקד להגנת הפרט לקציני המינהל האזרחי בבקשה דחופה לעזרה לא הועילו והחיילים לא הגיעו במשך שעות.

העתק הפנייה של המוקד להגנת הפרט מיום 1.8.2018 מצורף ומסומן ע/10.

25. ביום 12.8.2018 התקבל מכתב ממשרד פניות הציבור בלשכת מפקד פיקוד מרכז, בו נכתב כך:

לאחר בדיקה אל מול הגורמים הרלוונטיים, התברר כי במועדים הרלוונטיים אכן אירעו איחורים רבים בפתיחת השערים. כן נעשתה בדיקה של הסיבות שהביאו לאותם איחורים.

בעקבות האמור, חידד מפקד החטיבה לכוחות, כי יש להקפיד הקפדה יתרה על פתיחת השערים החקלאיים במועד. כן הנחה המח"ט כי כל איחור שמשכו מעל 15 דקות, ידווח מיידית לידעתו האישית.

פיקוד המרכז עושה כל שביכולותינו על מנת לאפשר מרקם חיים תקין לאוכלוסייה הפלסטינית, תוך שמירה על הבטחון.

העתק המכתב מיום 12.8.2018 מצורף ומסומן ע/11.

26. ביום 30.8.2018 התקשר אחד החקלאים למוקד להגנת הפרט בשעה 13:09 והודיע כי הוא וחקלאים נוספים נמצאים בשער והחיילים לא פתחו אותו. השער אמור היה להיפתח בשעה 12:30. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל שער אפרים פעמים רבות ואיש לא ענה, ולאחר מכן היא פנתה לסגן קצין התיאום האזרחי במת"ק קלקיליה וביקשה את התערבותו. השער נפתח, בסופו של דבר, בשעה 13:55.

27. פנייה דומה התקבלה במוקד להגנת הפרט ביום 9.9.2018.

28. מהחקלאים נמסר כי ביום 29.9.2018 החיילים פתחו את השער באיחור של חצי שעה – בשעה 16:30 במקום בשעה 16:00.

29. ביום 30.9.2018 בשעה 12:40 התקשר חקלאי למוקד להגנת הפרט והודיע שהוא וארבעה חקלאים נוספים נמצאים בשער מגן דן ורוצים להגיע לאדמותיהם, אך השער לא נפתח. שעת הפתיחה של השער היתה 12:30. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה למת"ק, לסגן קצין התיאום האזרחי במת"ק, לקצין פניות הציבור במינהל האזרחי, ללשכת פיקוד מרכז ולמשרד פניות הציבור בלשכת מפקד פיקוד מרכז, אך לא קיבלה מענה. אותו היום היה ערב חג הסוכות וייתכן שהחיילים לא עבדו. בשעה 13:30 החקלאים התייאשו ושבּו לבתיהם.

30. ביום 9.10.2018 החיילים פתחו את השער לפני הזמן – בשעה 12:22 – למשך רבע שעה. אישה אחת בשנות השמונים לחייה הגיעה דקות אחדות לאחר שהשער נסגר וביקשה לחזור לביתה. עובדת המוקד להגנת הפרט פנתה לצבא, אך רק בשעה 13:45 נפתח השער והתאפשר לאישה הקשישה לשוב לביתה.

31. ביום 16.10.2018 בשעה 12:45 התקשר אחד החקלאים למוקד להגנת הפרט והודיע שהשער לא נפתח. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לסגן קצין התיאום האזרחי במת"ק קלקיליה, ולאחר מכן החיילים הגיעו ופתחו את השער.

32. ביום 22.10.2018 התקשר חקלאי למוקד להגנת הפרט בשעה 12:45 והודיע שהשער לא נפתח ושיש חקלאים בשני צדי השער הממתינים לפתיחתו. עובדת המוקד להגנת הפרט פנתה לחמ"ל שער אפרים, לסגן קצין התיאום האזרחי במת"ק קלקיליה, לקצין פניות הציבור במינהל האזרחי ולקצין פניות הציבור בפיקוד מרכז. הגורם היחיד שענה לה היה קצין פניות הציבור במינהל האזרחי. הוא התקשר למת"ק קלקיליה ולאחר מכן הודיע לעובדת המוקד להגנת הפרט שהעניין נמצא בבדיקה. בסופו של דבר, השער נפתח רק בשעה 13:48, שעה ושמונה עשרה דקות אחרי המועד שנקבע לכך על ידי הצבא.

33. ביום 28.10.2018 בשעה 13:40 התקשר העותר 1 למוקד להגנת הפרט ומסר שהשער, שאמור היה להיפתח בשעה 12:30, עדיין לא נפתח ושנשים מחכים משני צדי השער לפתיחתו, ביניהם ילדים.

- עובדת המוקד להגנת הפרט פנתה לסגן קצין התיאום האזרחי במת"ק קלקיליה בעניין בשעה 13:49. השער נפתח, בסופו של דבר, בשעה 14:03 – באיחור של למעלה משעה וחצי.
34. ביום 1.11.2018 בשעה 12:41 התקשר העותר 1 למוקד להגנת הפרט ומסר שהשער טרם נפתח והוא אינו יכול לשוב לביתו. עובדת המוקד להגנת הפרט פנתה לסגן קצין התיאום האזרחי במת"ק קלקיליה בשעה 12:50 ולמפקד המת"ק, הקצין שאדי, בשעה 12:52, והוא מסר שהנושא ייבדק. בשעה 13:09 נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער נפתח – באיחור של 39 דקות.
35. ביום 4.11.2018 בשעה 12:55 נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער לא נפתח. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה למפקד המת"ק והוא אמר שיטפל בפתיחת השער ושהוא יערוך סיור במקום כדי להבין מה הבעיה. עובדת המוקד להגנת הפרט שבה ופנתה אליו בשעה 13:21 ובשעה 13:40 ואז נמסר לה ש"הכוח" נמצא במרדף אחרי אנשים ושזו הסיבה לאיחור. בשעה 15:00 נמסר למוקד להגנת הפרט מהחקלאים וממפקד המת"ק כי השער נפתח – שעתיים וחצי אחרי הזמן.
36. על רקע זה, המוקד להגנת הפרט פנה למפקד פיקוד המרכז ביום 8.11.2018 וכתב כך:

אנו שבים ופונים אליכם לאחר שהצטברו בארגונו תלונות רבות על עיכובים חוזרים וממושכים בפתיחתו של השער החקלאי מגן-דן 1667 אשר בגדר ההפרדה. כידוע מדובר בשער המיועד לשרת את החקלאים אשר אדמותיהם נכלאו במרחב התפר, ושלפי פרסומכם הוא נפתח שלוש פעמים ביום, שבעה ימים בשבוע. במכתבכם מיום 12.8.2018 נאמר כי "לאחר בדיקה אל מול הגורמים הרלוונטיים אכן אירעו איחורים רבים בפתיחת השערים. ... בעקבות האמור, חידד מפקד החטיבה לכוחות כי יש להקפיד הקפדה יתרה על פתיחת השערים החקלאיים במועד. **כן הנחה המח"ט כי כל איחור שמשכו מעל 15 דקות, ידווח מיידית לידיעתו האישית.**" ... להלן מספר מועדים בהם איחורו החיילים לפתוח את השער והחקלאים התלויים בפתיחתו נאלצו להמתין לבוא החיילים, לאחר מכתבכם האמור: 30.8.2018; 9.9.2018; 30.9.2018; 9.10.2018; 16.10.2018; 22.10.2018; 28.10.2018; 1.11.2018. על סמך דברים אלה אנו מבקשים לקבל לידינו מהר ככל שניתן מספר טלפון אשר אליו נוכל להתקשר ובאמצעותו נעדכן מיידית את המח"ט במקרים בהם חל עיכוב בפתיחת השער בנדון. אולם למרות זאת, ואף יותר מכך, אנו מבקשים כי מקרים אלה לא יישנו. מועדי פתיחת השערים וסגירתם הינם קבועים ומוגבלים. על פיהם מתכננים החקלאים את זמנם. החקלאים תלויים בפתיחת השער על ידי החיילים כדי שיוכלו להגיע אל חלקותיהם או כדי לשוב לבתיהם. נבקשכם לוודא כי החיילים יעמדו בלוח הזמנים הקבוע על מנת למנוע פגיעה מיותרת.

העתק הפנייה מיום 8.11.2018 מצורף ומסומן ע/12.

37. איחור נוסף בפתיחת השער אירע ביום 20.11.2018. השער נפתח רק לאחר פנייה של עובדת המוקד להגנת הפרט למפקד מת"ק קלקיליה.
38. ביום 22.11.2018 בשעה 13:00 התקבלה במוקד להגנת הפרט פנייה מחקלאי, איש בן 63 מאלזאוויה, שמסר שהוא ממתין בשער משעה 12:00 והחיילים עדיין לא הגיעו לפתוח את השער והוא אינו יכול לשוב לביתו. בשעה 13:56 התקשר לעובדת המוקד להגנת הפרט מפקד המת"ק, הקצין שאדי, ומסר לה שהוא מטפל בעניין ומקווה שהשער ייפתח בדקות הקרובות. בנוסף, הוא מסר שהעיכובים החוזרים בפתיחת השער מטופלים על ידי המח"ט ושבאחד הגדודים יש בעיות משמעת והנושא נמצא בטיפול. השער נפתח, בסופו של דבר, בשעה 14:20, קרוב לשעתיים לאחר שעת הפתיחה שנקבעה על ידי הצבא – 12:30.
39. ביום 26.11.2018 בשעה 12:50 התקבלה במוקד להגנת הפרט פנייה נוספת מחקלאי שמסר שהשער לא נפתח, ושחקלאים ממתנים בשני צדיו לפתיחתו. עובדת המוקד להגנת הפרט פנתה למפקד מת"ק קלקיליה ולאחר מכן, בשעה 13:05, נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער נפתח – באיחור של 35 דקות.

40. אותו החקלאי התקשר שוב ביום למחרת, 27.11.2018 בשעה 37: 12 והודיע למוקד להגנת הפרט שהשער לא נפתח. עובדת המוקד להגנת הפרט פנתה למפקד המת"ק בעניין והוא מסר שהנושא בטיפול. לאחר מכן היא שוחחה איתו בטלפון בשעה 30: 13 והוא אמר שהוא מודע לעיכוב בפתיחת השער ומנסה לעזור. הוא הציע שהמוקד להגנת הפרט ישלח תלונה בנושא לפיקוד מרכז. עובדת המוקד להגנת הפרט אמרה לו שכבר נשלחה תלונה כזו, ואז הוא הציע למוקד להגנת הפרט לשלוח תלונה נוספת. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל של חטיבת שער אפרים בשעה 05: 14 וביקשה מהחיילים לבדוק למה השער לא נפתח. לאחר מכן היא התקשרה ללשכת המח"ט ודיברה עם ראשת הלשכה, החיילת נופר, וביקשה שהמח"ט או הסמח"ט יתקשרו אליה בנוגע לתלונה על עיכוב בפתיחת השער. בשעה 19: 14 היא התקשרה לחמ"ל שער אפרים ודיברה עם החיילת אלה. החיילת אמרה לה שהתלונה על העיכוב בפתיחת השער הגיעה אליהם רק מספר דקות לפני כן. עובדת המוקד להגנת הפרט ביקשה שהעניין יטופל מיד ושהחיילים יבדקו למה יש איחורים בפתיחת השער על בסיס יומיומי. בשעה 25: 14 נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער נפתח – באיחור של כמעט שעתיים.

41. ביום 2.12.2018 בשעה 47: 12 התקבלה פנייה מחקלאי נוסף שמסר שהשער לא נפתח. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה בשעה 51: 12 לקצינת חמ"ל של חטיבת קלקיליה, ששמה שקד, והיא מסרה שהיא בודקת את העניין מול הגדוד והפלוגה. עובדת המוקד להגנת הפרט ביקשה ממנה לברר ולהסביר מדוע יש עיכובים בפתיחת השער מספר פעמים בשבוע. הקצינה השיבה שהבעיה מוכרת ושכל פעם יש "אירועים בגיזרה" וכיו"ב. עובדת המוקד להגנת הפרט ביקשה לקבל את מספר הטלפון של המח"ט, מכיוון שהוא ביקש להתעדכן לגבי כל העיכובים בפתיחת השער. הקצינה ביקשה מעובדת המוקד להגנת הפרט למסור לה את מספר הטלפון שלה, כדי שהמח"ט יתקשר אליה. עובדת המוקד להגנת הפרט נתנה לקצינה את מספר הטלפון הישיר שלה. הקצינה אמרה לה להתקשר בעוד עשר דקות כדי להתעדכן לגבי פתיחת השער. בשעה 16: 13 נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער נפתח – 45 דקות לאחר הזמן.

42. למחרת, ביום 3.12.2018 בשעה 42: 12 התקבלה פנייה נוספת מחקלאי שהודיע שהשער לא נפתח בשעה 30: 12. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל של החטיבה ודיברה עם החיילת רותם, שאמרה שתבדוק את העניין. בשעה 00: 13 נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער נפתח – באיחור של חצי שעה.

43. המוקד להגנת הפרט פנה למפקד פיקוד המרכז באותו היום וכתב כך:

ביום 8.11.2018 פנינו אליכם פעם נוספת לאחר שהצטברו בארגונו תלונות רבות על עיכובים חוזרים וממושכים בפתיחתו של השער החקלאי מגן-דן 1667 אשר בגדר הפרדה.
בחלוף כחודש אשר במהלכו נאלצנו לטפל פעמים נוספות בתלונות על עיכובים בפתיחת השער האמור, אנו דורשים לקבל את תגובתכם.

העתק הפנייה של המוקד להגנת הפרט מיום 3.12.2018 מצורף ומסומן ע/13.

44. ביום 16.12.2018 בשעה 44: 12 התקשר העותר 1 למוקד להגנת הפרט והודיע שהשער לא נפתח. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל ודיברה עם חיילת בשם אוראל והודיעה לה על העיכוב. החיילת השיבה שהנושא ייבדק. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה שוב לחמ"ל בשעה 57: 12 ודיברה עם חיילת בשם שיר, שמסרה שהעניין עדיין בבדיקה. בשעה 29: 13 היא התקשרה לחמ"ל פעם נוספת ודיברה שוב עם החיילת שיר, שאמרה שהנושא בטיפול ושהיה "אירוע" ו"הכוח התערב". עובדת המוקד להגנת הפרט אמרה לה שהאנשים ממתינים לפתיחת השער כבר שעה. החיילת שיר אמרה ש"הכוח" והקצינים מודעים לעיכוב בפתיחת השער, ושם המוקד להגנת הפרט מעוניין להתלונן על כך הוא יכול לשלוח פנייה ליועץ המשפטי בדוא"ל. השער נפתח בסביבות השעה 05: 14, באיחור של למעלה משעה וחצי.

45. ביום 20.12.2018 בשעה 23:13 התקבלה במוקד להגנת הפרט תלונה נוספת על אי פתיחת השער. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחטמ"ר אפרים ודיברה עם החיילת לילך והתלוננה על האיחור בפתיחת השער – איחור של כשעה. החיילת אמרה שתבדוק את הדברים עם הגדוד. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה פעם נוספת בשעה 30:13 ודיברה עם החיילת נועה, שמסרה שהעניין בטיפול ושהיא קיבלה הנחיה לא לדבר עם עובדת המוקד להגנת הפרט ושיש לשלוח תלונות ליועץ המשפטי לממשלה (!). בשעה 35:13 עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה למפקד המת"ק, הקצין שאדי, והוא אמר שהוא בישיבה וביקש ממנה לא "לחפור". בשעה 50:13 התקשרה עובדת המוקד להגנת הפרט לקצין פניות הציבור במינהל האזרחי, הסבירה לו על הבעיה של אי פתיחת השער וסיפרה לו שגם החמ"ל וגם מפקד המת"ק סירבו לדבר עמה על הבעיה. קצין פניות הציבור במינהל האזרחי ביקש שהפרטים יישלחו אליו בווטסאפ. בשעה 11:14 עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל ענתה לה הקצינה שקד, שגם היא סירבה לדבר איתה ואמרה לה לשלוח תלונה בדוא"ל ליועץ המשפטי לגדה המערבית. עובדת המוקד להגנת הפרט השיבה שתישלח תלונה גם על אופן הטיפול שלה בתלונה. בשעה 13:14 התקשרה עובדת המוקד להגנת הפרט לקצין פניות הציבור במינהל האזרחי, שאמר שהוא בודק את העניין ויעדכן אותה בהמשך. בשעה 41:14 התקבלה הודעה מקצין פניות הציבור במינהל האזרחי, על פיה השער נפתח – באיחור של יותר משעתיים.

46. ביום 25.12.2018 בשעה 51:12 התקבלה במוקד להגנת הפרט פנייה נוספת מחקלאי המבקש להיכנס למרחב התפר, אך השער לא נפתח. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה למפקד המת"ק בשעה 57:12 והוא אמר שיבדוק את העניין. בשעה 44:14 נמסר למוקד להגנת הפרט שהחקלאי התייאש מההמתנה לפתיחת השער ושב לביתו.

47. המוקד להגנת הפרט שב ופנה למפקד פיקוד המרכז ביום 9.1.2019 וכתב כך :

ביום 8.11.2018 פנינו אליכם פעם נוספת לאחר שהצטברו בארגונו תלונות רבות על עיכובים חוזרים וממושכים בפתיחתו של השער החקלאי מגן-דן 1667 אשר בגדר הפרדה.

בחלוף חודשיים אשר במהלכם נאלצנו לטפל פעמים נוספות בתלונות על עיכובים בפתיחת השער האמור, אנו דורשים לקבל את תגובתכם.

העתק הפנייה מיום 9.1.2019 מצורף ומסומן ע/14.

48. ביום 15.1.2019 התקיימה פגישה במפקדת המינהל האזרחי בבית אל בין מספר בעלי תפקידים במינהל האזרחי לבין חלק מעובדי המוקד להגנת הפרט. בפגישה נדונו מספר בעיות שעמן מתמודד המוקד להגנת הפרט במסגרת עבודתו, וביניהן האיחורים הסדרתיים בפתיחה של שער מגן-דן. ראש המטה, אלוף משנה פארס עטילה, אמר שהוא מתכוון לטפל בבעיה וביקש שהמוקד להגנת הפרט ישלח לו מכתב עדכון בנושא לשם כך.

49. על כן, המוקד להגנת הפרט פנה לראש המטה ביום 23.1.2019 וכתב כך :

במסגרת פגישתנו שנערכה במפקדת המנהל האזרחי בבית אל אשר התקיימה ביום 15.1.2019 עסקנו גם בעניין התלונה שבנדון.
במהלך הדיון ביקשת מאתנו כי נעדכנכם אודות הדברים. לאור זאת אנו פונים אליכם עכשו. מצ"ב העתקי ההתכתבות שלנו עם גורמים שונים בנושא התלונה האמורה:
א. פנייה ראשונה לאלוף פיקוד המרכז מיום 3.8.2017, מסומנת א.
ב. מענה קצינת פניות הציבור פקמ"ז מיום 7.8.2018 (התקבל בארגונו רק ביום 10.9.2017), מסומן ב.
ג. פניה מיום 26.9.2017, מסומנת ג.
ד. תלונה חוזרת מיום 8.11.2018, מסומנת ד.
ה. מענה קצינת הפניות הציבור פקמ"ז מיום (12.8.2018) (התקבל ביום 15.8.2018), מסומן ה.
ו. פניה נוספת מיום 8.11.2018, מסומנת ו.
לפנייתו האחרונה, מחודש נובמבר 2018 טרם זכינו לקבל מענה בכתב וזאת למרות תזכורות שנשלחו, ואין ספור פעמים בהן נאלצנו לפנות טלפונית לגורמים בצבא כמו חמ"ל חטיבת אפרים קלקילה, מפקד נציגות מת"ק קלקילה וקפ"ץ מנהא"ז.
אנו דורשים כי השער שבנדון, כמו כלל השערים שבגדר ההפרדה, ייפתחו בהתאם להתחייבויותיכם.
כמו כן, אנו מבקשים לקבל מענה במהלך השבועיים הקרובים וזאת על מנת לייתר פניה לערכאות.

העתק הפנייה מיום 23.1.2019 מצורף ומסומן ע/15.

50. לאחר מכן, במשך מספר חודשים השער נפתח בזמן, אך לאחר מכן חזרו האיחורים בפתירתו.
51. ביום 23.6.2019 התקשר אחד החקלאים למוקד להגנת הפרט בשעה 12:45 והודיע שהשער אמור היה להיפתח בשעה 12:30 אך עדיין לא נפתח, ושחקלאים נמצאים בשני צדי השער וממתנים לפתיחתו. עובדת המוקד להגנת הפרט פנתה לחמ"ל בחטמ"ר אפרים ודיברה עם חיילת בשם לילך, שאמרה שהיא תבדוק את העניין ושניתן להתקשר אליה שוב לאחר עשר דקות. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה שוב בשעה 13:08 ודיברה עם חיילת בשם קים, שאמרה שהעניין עדיין בטיפול ושהיא מחכה לתשובה מ"הכוח". בשעה 13:27 נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער נפתח, באיחור של קרוב לשעה.
52. ביום 10.7.2019 בשעה 12:40 התקבלה פנייה נוספת מחקלאים שהודיעו שהשער לא נפתח. הם סיפרו שגם בבוקר השער נפתח באיחור. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל בחטמ"ר אפרים בשעה 12:44 ודיברה עם החיילת סרינה, והיא אמרה לה להתקשר שוב בעוד עשר דקות. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה שוב בשעה 12:56, והחיילת סרינה אמרה לה שה"כוח" שאמור היה לפתוח את השער עסוק ב"אירוע בגזרה", אך נמסר לחיילים שהם מאחרים בפתחת השער והם אמרו שישתדלו להגיע בקרוב. השער נפתח בסמוך לאחר מכן, באיחור של כחצי שעה.
53. ביום 15.7.2019 בשעה 13:00 התקשר העותר 3 למוקד להגנת הפרט והודיע שהחיילים עדיין לא הגיעו לפתוח את השער ושחקלאים ממתנים לפתיחתו משני צדי השער. הוא הוסיף שהחיילים איחרו גם באותו הבוקר, ופתחו את השער ב-6:45 במקום ב-6:00. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לכמה מספרי טלפון בחטיבת אפרים אך לא קיבלה מענה וחלק מהטלפונים היו מנותקים. בשעה 13:12 היא התקשרה לקצין פניות הציבור במינהל האזרחי והוא אמר שיתקשר מיד למפקד המת"ק, הקצין שאדי, שיטפל בנושא. בשעה 13:21 נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער נפתח, באיחור של כחמישים דקות.
54. ביום 17.7.2019 בשעה 13:01 התקבלה פנייה נוספת במוקד להגנת הפרט בעניין אי פתיחת השער. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל בחטמ"ר אפרים ודיברה עם החיילת קים, שאמרה שתברר את הנושא. בנוסף, היא התקשרה לקצין פניות הציבור במינהל האזרחי, למפקד המת"ק, לחייל שחר ולמפקד החטיבה, אך אף אחד מהם לא ענה לטלפון. משכך, בשעה 13:41 היא התקשרה לחייל פנטה, שעבד לפני כן כסגן קצין התיאום האזרחי במת"ק, והוא התקשר לחמ"ל במת"ק. עובדת המוקד

להגנת הפרט התקשרה שוב לחמ"ל בחטמ"ר אפרים אך החיילים הודיעו לה שהם מסרבים לדבר עם עובדי המוקד להגנת הפרט והורו לה לפנות ליועץ המשפטי לגדה המערבית. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל במת"ק קלקיליה ודיברה עם החייל עידן, והוא אמר שהוא מטפל בעניין. למוקד להגנת הפרט נמסר כי השער נפתח בסביבות השעה 13:49 – באיחור של כשעה ועשרים דקות.

55. ביום 21.7.2019 התקשר חקלאי נוסף בשעה 12:51 והודיע שהשער לא נפתח ושחקלאים ממתנינים לפתיחתו כדי להגיע לאדמותיהם. הוא סיפר שביום הקודם, שבת, השער נפתח רק בשעה 13:20 – באיחור של חמישים דקות, ושיש איחורים משמעותיים בפתיחת השער כמעט בכל יום, במיוחד בפתיחה של הצהריים. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל במת"ק קלקיליה בשעה 12:54 ודיברה עם החייל עידן, והוא אמר שהוא זוכר את המקרה מהשבוע הקודם ושהוא יטפל בעניין מיד. אולם, לאחר כחצי שעה החקלאים מסרו שהשער עדיין לא נפתח. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה שוב לחייל עידן בשעה 13:37. החייל ערך בדיקה ואז הודיע ש"הכוח בדרך" וש"היה להם אירוע" והחיילים יגיעו לשער בתוך מספר דקות. אולם, השער נפתח, בסופו של דבר, רק בשעה 14:33, באיחור של שעתיים.

56. למחרת, ביום 22.7.2019, התקשר חקלאי בשעה 12:45 והודיע למוקד להגנת הפרט שהשער לא נפתח. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל במת"ק קלקיליה בשעה 12:49 ודיברה עם החייל און. היא הסבירה לו את העניין וביקשה שהחקלאים לא יאלצו להמתין שוב במשך שעתיים עד לפתיחת השער. היא התקשרה אליו שוב בשעה 13:05 כדי להתעדכן, והוא אמר שהוא עדיין לא קיבל תשובה מ"הכוח". בשעה 13:28 עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לקצין פניות הציבור במינהל האזרחי. הוא אמר שהוא נמצא בחופשה, אבל הוא יטפל בפתיחת השער, ושבשבוע העוקב הוא יטפל בבעיה הכוללת של איחורים בפתיחת השער. לאחר מכן עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה שוב לחמ"ל במת"ק קלקיליה ודיברה עם החייל און, והוא הודיע לה ש"הכוח בדרך לשער". בשעה 14:00 נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער נפתח – באיחור של שעה וחצי. באותם ימים היה עומס חום וההמתנה הממושכת בחוץ, בשעות החמות ביותר של היום, היתה קשה מאוד לחקלאים.

57. אחד החקלאים שסבלו מהעיכוב בפתיחת השער סיפר שבאותו הבוקר שני הוריו הגיעו לשער מגן דן כדי להגיע לאדמותיהם, והשער נפתח באיחור של 45 דקות – בשעה 6:45 במקום ב-6:00.

58. ביום 28.7.2019 בשעה 12:38 התקבלה במוקד להגנת הפרט תלונה נוספת על כך שהשער לא נפתח, והחקלאים ממתנינים לחיילים וסובלים מהחום. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל במת"ק קלקיליה בשעה 12:40 ודיברה עם החייל און, והוא אמר שיבדוק את הנושא. היא התקשרה אליו שוב בשעה 12:55, והוא מסר שהתלונה הועברה לחטיבה ולגדוד. בשעה 13:07 נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער נפתח – באיחור של למעלה מחצי שעה.

59. על רקע זה, המוקד להגנת הפרט חזר ופנה לראש המטה, סא"ל פארס עטילה, ביום 29.7.2019 וכתב כך:

אנו פונים אליך בשנית בנושא שבנדון. כזכור, במסגרת פגישתנו שנערכה במפקדת המנהל האזרחי בבית-אל... ביום 15.1.2019 העלנו בפניך את הנושא האמור וביקשנו את התערבותך. זאת משום שבמשך חודשים ארוכים נאלצנו לפנות פעם אחר פעם

לגורמי הצבא האמונים על יישום "משטר ההיתרים" ועל פתיחת שערי הכניסה אל מרחב התפר... בתלונה הנ"ל, אך הבעיה נותרה ללא פתרון.

לאחר שפנינו אליך, במשך כמה חודשים לא התקבלו בארגונו תלונות על עיכוב בפתיחת השער. יתרה מכך, החקלאים איתם אנו עומדים בקשר רציף דיווחו לנו שהשער נפתח במועדים שנקבעו ושפורסמו.

אולם מאז יום 23.6.2019 המצב חזר לקדמותו.

במהלך החודש שחלף התקבלו בארגונו תלונות של חקלאים אשר הגיעו אל השער האמור בשעה 12:30, השעה הנקובה בפרסומכם כשעת פתיחתו, אך החיילים שצריכים לפתוח אותו אחרו להגיע, ולכן נאלצו החקלאים להמתין זמן ממושך בשעת צהרים ובחום הקיץ לבואם.

להלן תיעוד של המקרים בהם טיפלנו בחודש האחרון: ביום 23.6.2019 האיחור נמשך כשעה; ביום 10.7.2019 האיחור נמשך כארבעים דקות; ביום 15.7.2019 נרשם איחור של כחמישים דקות; ביום 17.7.2019 החיילים הגיעו אחרי שעה ועשרים דקות; ביום 21.7.2019 החקלאים נאלצו להמתין לחיילים כשעתיים (!), החיילים הגיעו רק בשעה שתיים וחצי; איחורים נוספים נרשמו גם ביום 22.7.2019 וביום 28.7.2019.

נבהיר כי לאחר שמתקבלת בארגונו קריאה טלפונית על איחור בפתיחת השער, אנו מתקשרים אל החמ"ל במת"ק אפרים ואל החמ"ל של חטמ"ר אפרים כדי להתלונן על העיכוב ובכדי לדרוש את פתיחת השער לאלתר. בכמה פעמים, פנינו גם אל הקפ"ץ של המנהל האזרחי.

מועדי פתיחת השערים וסגירתם הינם מועדים קבועים ומוגבלים. על פיהם מתכננים החקלאים את זמנם. החקלאים שמעבדים את החלקות שבמרחב התפר תלויים בפתיחת השערים על מנת שיוכלו להגיע אל אדמותיהם, ובכדי שיוכלו לחזור אל בתיהם.

לאור כל האמור בזאת, אנו מבקשים את התערבותך המיידית... אנו דורשים כי החיילים שבידיהם המפתחות לפתיחת השערים שבגדר ההפרדה, יעמדו בלוח הזמנים הקבוע עליו התחייבתם ויגיעו בזמן שנקבע על ידכם.

העתק הפנייה מיום 29.7.2019 מצורף ומסומן ע/16.

60. באותו היום בשעה 12:41 התקבלה במוקד להגנת הפרט פנייה מהעותר 1, שהודיע שהחיילים לא הגיעו ולא פתחו את השער. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל במת"ק קלקיליה בשעה 12:45 ודיברה עם החייל אורי, והוא אמר שהוא יטפל בעניין ויעדכן את המוקד להגנת הפרט. בשעה 13:06 נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער נפתח בסביבות השעה 13:03, באיחור של כחצי שעה.

61. ביום 31.7.2019 בשעה 12:40 התקבלה במוקד להגנת הפרט פנייה נוספת של חקלאי בעניין איחור בפתיחת השער. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל של מת"ק קלקיליה בשעה 12:50 ודיברה עם החייל עידן, והוא אמר שהוא יטפל בעניין. היא התקשרה אליו שוב בשעה 13:10 והוא אמר שהוא יוודא ש"הכוח" בדרך לשער. היא התקשרה אליו שוב בשעות 13:30, 13:43 ו-14:00, אך ללא הועיל. בשעה 14:00 היא התקשרה ללשכת ראש המינהל האזרחי ודיברה עם החיילת אפרת והתלוננה על כך שהחקלאים ממתינים במשך שעה וחצי לפתיחת השער. בשעה 14:05 התקשרה אליה החיילת ליאור, העוזרת של ראש המינהל האזרחי, והודיעה שהיא תפנה למת"ק כדי לברר מה הבעיה ותעדכן את המוקד להגנת הפרט בעניין. עובדת המוקד להגנת הפרט חזרה ופנתה ללשכת ראש המינהל האזרחי בשעה 14:16 ובשעה 14:26, והחיילת עופרי מסרה לה שהעניין מטופל על ידי החיילת ליאור. היא התקשרה שוב בשעות 14:40 ו-15:57 ובשני המקרים נמסר לה שהמצב לא השתנה. בשעה 15:05 היא התקשרה לקצין פניות הציבור במינהל האזרחי, והוא אמר שמפקד הפלוגה האחראי על החיילים שצריכים לפתוח את השער אמר שהחיילים היו בשער בשעה 12:30 אבל לא היה שם אף אחד, ושעכשיו הם חוזרים כדי לפתוח את השער שוב. בשעה 15:10 החקלאי הודיע למוקד להגנת הפרט שהוא התייאש וחזר לביתו.

62. ביום 7.8.2019 התקבלה פנייה במוקד להגנת הפרט לגבי אי פתיחת השער. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל שער אפרים ודיברה עם החייל און, והוא אמר ששעות הפתיחה של השער שונו ומעתה השער יהיה פתוח בצהריים מהשעה 13:00 עד לשעה 13:15. בבוקר השער יהיה פתוח בין 6:30 ל-7:00

ובערב בין 15:18 ל-30:18. המועצות המקומיות לא קיבלו הודעה מהצבא על השינוי בשעות הפתיחה של השער.

63. ביום 19.8.2019 התקבלה במוקד להגנת הפרט פנייה מחקלאי שהודיע שהשער לא נפתח. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל במת"ק קלקיליה בשעה 10:13 ודיברה עם החייל און, והוא אמר שהעניין חמור מאוד ושהוא יבדוק את הדברים. היא התקשרה שוב בשעה 42:13 ונאמר לה שהנושא בטיפול. בשעה 59:13 התקשר החייל און למוקד להגנת הפרט והודיע שהשער נפתח. כך נמסר גם מהחקלאים.

64. ביום 22.8.2019 בשעה 20:13 התקשרו למוקד להגנת הפרט חקלאים והודיעו שהשער לא נפתח. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחייל און והוא אמר שהוא יברר את העניין. בשעה 48:13 נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער עדיין לא נפתח. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה שוב לחייל און בשעה 51:13 והוא מסר שהעניין דווח לחטיבה והוא עדיין לא קיבל תשובה, וש"חוף מזה, אני לא מבין למה אכפת לכם אבל זו דעתי בלבד" ושהחיילים "בטח אחרו". עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחטמ"ר אפרים בשעה 02:14 ודיברה עם החיילת עמית, והיא אמרה שתבדוק למה השער עדיין לא נפתח. היא התקשרה לחיילת עמית שוב בשעה 08:14 והחיילת אמרה ש"הכוח יודע שמחכים לו בשער" ושהקצינים כבר מעורבים. השער נפתח רק בשעה 25:14, באיחור של כמעט שעה וחצי.

65. המוקד להגנת הפרט פנה שוב לראש המטה במינהל האזרחי ביום 26.8.2019 בעניין האיחורים בפתיחה של שער מגן דן.

העתק הפנייה מיום 26.8.2019 מצורף ומסומן ע/17.

66. באותו היום בשעה 10:13 התקבלה במוקד להגנת הפרט פנייה מחקלאי שהודיע שהחיילים לא פתחו את השער. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל במת"ק קלקיליה בשעה 16:13 ודיברה עם החייל עידן, והוא אמר שיבדוק את העניין. בשעה 32:13 נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער נפתח, באיחור של למעלה מחצי שעה.

67. גם ביום 5.9.2019 נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער לא נפתח בזמן. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחייל און מהחמ"ל במת"ק קלקיליה בשעה 23:13 והוא אמר שיברר מה הסיבה לעיכוב. היא התקשרה אליו שוב בשעה 38:13 ובשעה 48:13. בשעה 49:13 נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער נפתח.

68. ביום 8.9.2019 בשעה 28:13 התקבלה במוקד להגנת הפרט פנייה מחקלאי נוסף שהודיע שהשער לא נפתח. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל במת"ק קלקיליה בשעה 30:13 ודיברה עם החייל און והוא אמר שהוא כבר ידע שהשער לא נפתח וכבר התקשר לחטיבה כשש דקות לפני כן. בשעה 40:13 נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער נפתח – באיחור של ארבעים דקות.

69. למחרת, ביום 9.9.2019 התקשר העותר 2 למוקד להגנת הפרט בשעה 35:13 והודיע שהשער לא נפתח. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל במת"ק קלקיליה בשעה 45:13 ודיברה עם חייל בשם וואל סרבוח, שאמר לה להתקשר שוב בעוד עשר דקות. בשעה 02:14 נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער נפתח – באיחור של למעלה מחצי שעה.

70. ביום 15.9.2019 בשעה 10:13 התקבלה במוקד להגנת הפרט פנייה מחקלאי שאמר שהשער לא נפתח. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחטמ"ר אפרים בשעה 24:13 ודיברה עם חיילת בשם ליה. החיילת אמרה שהיא תבדוק למה השער לא נפתח. בשעה 36:13 נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער נפתח – באיחור של למעלה מחצי שעה.

71. ביום למחרת, 16.9.2019, בשעה 13:13 התקשר העותר 2 למוקד להגנת הפרט והודיע שהשער לא נפתח על ידי החיילים והחקלאים ממתנינים. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל בחטמ"ר אפרים בשעה 13:15 ודיברה עם קצינת החמ"ל, ששמה יעל. היא הודיעה לה על האיחור, והקצינה אמרה שהיא תודיע ל"כוח" שאנשים מחכים להם. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה שוב בשעה 13:32 ודיברה עם חיילת בשם מירב, שאמרה שהעניין בבדיקה. עובדת המוקד להגנת הפרט ביקשה שיינתן מענה בדקות הקרובות, מכיוון שהחקלאים ממתנינים כבר במשך חצי שעה. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה שוב לחיילת מירב בשעה 13:42 והחיילת הודיעה לה שהחיילים שכחו את המפתח של השער והם מחפשים אותו. בשעה 13:59 נמסר למוקד להגנת הפרט שכחמישה עשר אנשים נמצאים ליד השער וממתנינים לפתיחתו – כחמישה אנשים שצריכים לצאת ממרחב התפר וכעשרה אנשים שצריכים להיכנס אליו. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה שוב לחמ"ל בשעה 14:01, אך החיילים סירבו לתת לה כל מידע. בשעה 14:04 נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער נפתח – באיחור של למעלה משעה.
72. ביום 19.9.2019 התקשרו חקלאים למוקד להגנת הפרט והודיעו שהשער לא נפתח והם מחכים לפתיחתו. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל בחטמ"ר אפרים ודיברה עם החיילת ליאור, והיא אמרה שהיא תבדוק את העניין. השער נפתח בשעה 13:30, באיחור של חצי שעה.
73. ביום 23.9.2019 בשעה 13:07 התקבלה במוקד להגנת הפרט פנייה מחקלאי נוסף שהודיע שהשער לא נפתח ושחקלאים ממתנינים לפתיחתו בשני צדיו. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל בחטמ"ר אפרים בשעה 13:11 ודיברה עם החיילת דנה, שאמרה שתברר למה "הכוח" מתעכב. למוקד להגנת הפרט נמסר שהשער נפתח בשעה 13:35, באיחור של למעלה מחצי שעה.
74. ביום 25.9.2019 בשעה 13:19 התקשר למוקד להגנת הפרט חקלאי והודיע שהוא מחכה בשער מאז השעה 13:00 והשער עדיין לא נפתח. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל בחטמ"ר אפרים בשעה 13:23 ודיברה עם החיילת קים, והיא הורתה לה לפנות למת"ק. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה למת"ק בשעה 13:41 ודיברה עם החייל עידן, שאמר שהוא מטפל בעניין. השער נפתח בשעה 14:00, באיחור של שעה.
75. ביום 3.10.2019 התקשר חקלאי נוסף למוקד להגנת הפרט והודיע שהשער לא נפתח ושהוא ועוד 14 חקלאים ממתנינים לפתיחתו כדי לצאת ממרחב התפר. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל של חטמ"ר אפרים בשעה 13:15 ודיברה עם חיילת בשם רותם, שאמרה שהיא תבדוק איפה "הכוח". השער נפתח בשעה 13:19.
76. אותו החקלאי התקשר למוקד להגנת הפרט שוב ביום 6.10.2019 בשעה 13:10 וסיפר שהשער לא נפתח. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל בחטמ"ר אפרים ודיברה עם חיילת בשם חן, שאמרה שהיא תבדוק למה השער לא נפתח. בשעה 13:25 נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער נפתח.
77. אותו החקלאי התקשר למוקד להגנת הפרט שוב ביום 14.10.2019 והודיע שהשער לא נפתח. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל שער אפרים. החייל שענה לה לא הסכים לדבר איתה והפנה אותה לקצין פניות הציבור במינהל האזרחי. עובדת המוקד להגנת הפרט התעקשה שיטפל בתלונה והסבירה שהשער מצוי תחת אחריותם ועליהם לטפל בתלונה. החייל אמר שיעביר את השיחה לקצין האחראי, ששמו וואאל, ועובדת המוקד להגנת הפרט מסרה לו את פרטי התלונה. השער נפתח בשעה 13:18.
78. ביום 16.10.2019 בשעה 13:16 התקבלה במוקד להגנת הפרט תלונה מחקלאי נוסף שאמר שהוא ממתין לפתיחת השער מאז השעה 13:00. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל במת"ק קלקיליה ודיברה עם חייל בשם יאיר, שאמר שיטפל בעניין. בשעה 13:33 נמסר למוקד להגנת הפרט מהחקלאים

שהשער עדיין לא נפתח. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה שוב לחמ"ל והחייל יאיר אמר לה שהנושא נמצא בטיפול דחוף. היא התקשרה אליו פעם נוספת בשעה 13:50 והוא טען שהשער נפתח. עובדת המוקד להגנת הפרט אמרה שלא כך אמרו החקלאים. החייל יאיר ביקש ממנה לבדוק את הדברים ולהתקשר אליו שוב אם השער עדיין לא נפתח. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה שוב לחקלאי שפנה בעניין האיחור והוא אמר שהוא מחכה בשער כבר במשך כשעה. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה שוב לחייל ליאור בשעה 13:58 וביקשה שיטפל בעניין בדחיפות. היא דיברה איתו שוב בשעה 14:13 והוא הפנה אותה לקצין מהמת"ק שלא הסכים להזדהות. הקצין אמר שיבדוק את הדברים ושבכל מקרה השער ייפתח שוב בשעה חמש. עובדת המוקד להגנת הפרט התרעמה על הדברים ואמרה שהוא מציע, למעשה, שהחקלאי ימתין במשך שלוש שעות נוספות, לאחר שכבר המתין לפתיחת השער במשך למעלה משעה, ושזו חוצפה. הקצין אמר שהוא יבדוק איך לתת מענה לאדם שממתין במקום, אך שבאופן כללי, יש לפנות לקצין פניות הציבור במינהל האזרחי בעניינים מסוג זה.

79. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לקצין פניות הציבור במינהל האזרחי בשעה 14:17 והסבירה לו את העניין, והוא אמר שיבדוק את הדברים. היא התקשרה אליו שוב בשעה 14:32 והוא אמר שהוא דיבר עם גורמים במת"ק ושהם טוענים שהם פתחו את השער לפני השעה 13:00 ושלא היה שם אף אחד. עובדת המוקד להגנת הפרט אמרה שפתיחה של השער לפני השעה 13:00 אינה רלוונטית מכיוון ששעת הפתיחה של השער היא 13:00, ושיש חקלאי שממתין במקום במשך שעה וחצי. הקצין אמר שהם עורכים בדיקה נוספת וינסו לפתוח את השער שוב. בשעה 14:50 עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל ודיברה עם החייל יאיר. החייל אמר שהשער נפתח בשעה 12:50 ושהחקלאים צריכים לחכות עד לשעה 17:00 כדי לעבור בשער. עובדת המוקד להגנת הפרט חזרה והתקשרה לקצין פניות הציבור במינהל האזרחי בשעה 14:52 והוא לא ענה. בשעה 14:54 התקשר אליה החייל יאיר ממת"ק קלקיליה וביקש להשלים את המשפט שהוא אמר בשיחה הקודמת, ולנסחו כך: "החיילים פתחו ב-12:50 כדי לאפשר לחקלאים עשר דקות נוספות של שער פתוח". עובדת המוקד להגנת הפרט אמרה שזה לא יתכן, שכן החקלאי שפנה למוקד להגנת הפרט לגבי האיחור ממתין בשער מאז השעה 13:00, ושם החיילים היו מאריכים את הזמן שבו השער פתוח, הם לא היו סוגרים אותו לפני 13:15, שעת הסגירה שנקבעה על ידיהם. קצין פניות הציבור במינהל האזרחי ביקש מעובדת המוקד להגנת הפרט לשלוח לו את יומן השיחות של המוקד להגנת הפרט. עובדת המוקד להגנת הפרט ביקשה מקצין פניות הציבור במינהל האזרחי שידאג שהשער ייפתח בשעה 17:00.

80. בשעה 17:15 נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער סגור ושהחיילים לא הגיעו לפתוח אותו. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לקצין פניות הציבור במינהל האזרחי והוא אמר שיבדוק את העניין. בסביבות השעה 17:30 הוא הודיע לעובדת המוקד להגנת הפרט שהוא דיבר עם המת"ק ועם החטיבה והנושא בבדיקה. בסביבות השעה 17:45 הוא מסר שהשער ייפתח בשעה 18:00. ואכן, השער נפתח בשעה 18:00.

– חמש שעות לאחר שעת הפתיחה שלו.

81. ביום 21.10.2019 בשעה 13:19 התקבלה במוקד להגנת הפרט פנייה מחקלאי שהודיע שהשער לא נפתח. הוא סיפר שהוא הגיע לשער לפני השעה 13:00 וממתין לפתיחתו מאז, ושהוא רוצה להצטרף לבני משפחתו שנמצאים בחלקה שלהם ומוסקים את הזיתים שלהם. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל במת"ק קלקיליה בשעה 13:21 והודיעה לחיילת בשם דנה על העיכוב. בשעה 13:40 היא התקשרה לחקלאי שהתלונן על העיכוב והוא מסר שהשער עדיין לא נפתח. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה שוב לחמ"ל, בשעה 13:42 ובשעה 13:46, והחיילת דנה אמרה לה שנמסר לה שהחיילים הגיעו לשער ופתחו אותו. עובדת המוקד להגנת הפרט השיבה שזה לא נכון ושהחקלאים ממתנים במקום עוד מלפני שעת הפתיחה של השער ועד לאותו המועד החיילים לא הגיעו לשער. בשעה 13:55 החקלאי

הודיע למוקד להגנת הפרט שהחייילים הגיעו ופתחו את השער, באיחור של כמעט שעה. החייילים שאלו אותו אם הוא האדם שדיווח על כך שהם לא פתחו את השער, והוא ענה להם שאילו אם היו מגיעים בזמן, הוא לא היה מתקשר להתלונן, אך כיוון שהם מאחרים אין לו ברירה.

82. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה שוב לחמ"ל כדי להודיע שהשער נפתח. היא דיברה עם החיילת דנה, והחיילת אמרה לה ששעות הפתיחה של השער השתנו ושכיום השער נפתח בשעה 12:30. עובדת המוקד להגנת הפרט אמרה לה שלמוקד להגנת הפרט נמסר ששעות הפתיחה של השער היא 13:00, ושהדיווחים השונים שנמסרים לגבי שעות הפתיחה של השער מטעים את החקלאים ופוגעים בהם. החיילת דנה השיבה שאין לה מידע על שעות הפתיחה של השער והציעה להעביר את השיחה לחמ"ל של הגדוד. עובדת המוקד להגנת הפרט דיברה עם חיילת מהחמ"ל בשם שולי והיא מסרה שבבוקר השער צריך להיות פתוח בין השעה 6:00 לשעה 8:00 ובצהריים בין השעה 12:30 לשעה 13:15 ושהיא אינה יודעת מהן שעות הפתיחה של השער בערב. אחר כך היא סייגה את דבריה ואמרה שכך נראה לה, אך היא אינה יודעת בוודאות מהן שעות הפתיחה של השער. עובדת המוקד להגנת הפרט ביקשה שיימסר לה מידע מדויק על שעות הפתיחה של השער והסבירה שלא די בניחוש. החקלאים תלויים במידע לגבי שעות הפתיחה של השער לתכנון הזמן שלהם, והמסירה של מידע שגוי משחיתה את זמנם וגורמת להם להמתנה מיותרת, לעתים במשך שעות.

83. החיילת שולי העבירה את השיחה לפלוגה, וענה חייל שאמר שבבוקר השער צריך להיות פתוח בין השעה 6:00 לשעה 7:00; בצהריים בין השעה 12:30 לשעה 13:15; ובערב בין השעה 18:00 לשעה 19:00. עובדת המוקד להגנת הפרט ביקשה לקבל את מספר הטלפון של הפלוגה והחייל עמד למסור אותו, אך החיילת שולי, שהמתינה על הקו, אסרה עליו למסור לה את מספר הטלפון ואמרה לו שהתקשורת צריכה להיעשות רק דרך החמ"ל.

84. עובדת המוקד להגנת הפרט הלינה בפני החיילת על הבעיה הכרונית של אי פתיחת השער במועד. החיילת השיבה שהיא מודעת לבעיה ושהיא דיווחה על כך לקצינים שלה. עובדת המוקד להגנת הפרט אמרה שהדבר לא הניב תוצאות והבעיה לא נפתרה, והחיילת הבטיחה לטפל בעניין. עובדת המוקד להגנת הפרט ביקשה לקבל את מספר הטלפון הישיר שלה והיא נתנה לה את מספר הטלפון של חמ"ל הגדוד ואמרה לה לציין בשיחותיה שמספר הטלפון התקבל ממנה.

85. ביום למחרת, 22.10.2019, בשעה 13:16 התקשר למוקד להגנת הפרט אחד החקלאים והודיע שהשער לא נפתח ושהוא ממתין מהשעה 13:00. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחיילת שולי מהחמ"ל בשעה 13:20, והחיילת הפנתה אותה למפקד הפלוגה, ששמו טירן ונתנה לה את מספר הטלפון הנייד שלו. היא ציינה שהיא דיווחה למפקד הפלוגה על השיחה הקודמת שלה עם עובדת המוקד להגנת הפרט, ושסוכם ביניהם שעובדת המוקד להגנת הפרט תוכל לפנות אליו ישירות באמצעות הטלפון הנייד שלו. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה למפקד הפלוגה בשעה 13:26 אך הוא לא ענה.

86. היא התקשרה אליו שוב בשעה 13:30 והוא אמר לה ששעות הפתיחה של השער השתנו בשל עונת המסיק, ושבבוקר השער צריך להיות פתוח בין השעה 6:00 ל-6:30; בצהריים בין השעה 12:30 ל-13:00; ובערב בין 18:00 ל-18:30. עובדת המוקד להגנת הפרט התלוננה בפניו ואמרה שרק אתמול הצבא מסר לה מועדים אחרים ושהדבר מטעה ומבלבל. מפקד הפלוגה אמר שהשינויים בשעות הפתיחה של השער נמסרו למת"ק, כדי שיועברו לקישור הפלסטיני, ושהוא ידאג "לחידוד" של מסירת העדכון בעניין. עובדת המוקד להגנת הפרט אמרה לו שבשער ממתינים חקלאים שלא קיבלו הודעה על השינוי בשעות הפתיחה של השער וצריך לטפל בהם. היא ביקשה ממפקד הפלוגה לשלוח חיילים שיפתחו את השער. הוא אמר שיברר את העניין. בשעה 13:36 נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער נפתח. עובדת

המוקד להגנת הפרט הודיעה לחקלאי על השינויים בשעות הפתיחה של השער וביקשה ממנו להפיץ את הדבר בין החקלאים שהוא מכיר.

87. למחרת, ביום 23.10.2019, בשעה 13:01 התקבלה במוקד להגנת הפרט פנייה מחקלאי שהודיע שהשער סגור. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל בשעה 13:14 וביקשה לדבר עם החיילת שולי. חייל בשם ישראל אמר ששולי לא נמצאת. עובדת המוקד להגנת הפרט הודיעה לו שהשער כבר נסגר אבל אנשים נמצאים במקום וממתנים והוא אמר שיבדוק את העניין. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה אליו שוב בשעה 13:29 והחייל אמר ש"הכוח" נשלח בחזרה לשער כדי לפתוח אותו. בשעה 13:39 נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער נפתח.

88. ביום 6.11.2019 בשעה 12:47 התקבלה במוקד להגנת הפרט פנייה מחקלאי שהודיע שהשער לא נפתח. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל הגדוד – גדוד מילואים שנקרא "חוצה שומרון" – ודיברה עם חייל בשם אתיאן. היא הסבירה לו שהשער אמור היה להיפתח בשעה 12:30 ושנשים עומדים ומחכים לפתיחתו. החייל אתיאן אמר שהוא יטפל בפתיחת השער. בשעה 12:59 החקלאי שפנה למוקד להגנת הפרט בעניין הודיע שהחיילים עדיין לא פתחו את השער. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה שוב לחייל אתיאן בשעה 13:01 והוא אמר שנשלח "כוח" לפתוח את השער ושהוא יגיע בתוך מספר דקות. בסמוך לאחר מכן נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער נפתח – באיחור של חצי שעה.

89. למחרת, ביום 7.11.2019 בשעה 12:40, התקבלה במוקד להגנת הפרט תלונה נוספת על אי פתיחת השער. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל הגדוד ודיברה שוב עם החייל אתיאן. החייל אמר לעובדת המוקד להגנת הפרט ש"הכוח" בדרך לשער והציע שהיא תתקשר שוב אם השער לא ייפתח בתוך עשר דקות. היא התקשרה שוב בשעה 12:50 והחייל אתיאן אמר לה שיברר את העניין שוב. השער נפתח, בסופו של דבר, בשעה 12:55, באיחור של 25 דקות.

90. ביום 18.11.2019 התקשר העותר 2 למוקד להגנת הפרט בשעה 13:14 והודיע שהשער לא נפתח. עובדת המוקד להגנת הפרט התקשרה לחמ"ל הגדוד "חוצה שומרון" ודיברה עם החייל רן, שאמר שיבדוק את העניין. בשעה 13:22 נמסר למוקד להגנת הפרט שהשער נפתח – באיחור של למעלה מחמישים דקות.

91. ביום 24.11.2019 התקבלה במוקד להגנת הפרט הודעה מהמינהל האזרחי, במענה לפנייה שהוא שלח כארבעה חודשים לפני כן, ביום 29.7.2019, ובה נכתב כך:

פנייתך נמצאת בטיפול פיקוד מרכז ותשובה תצא מטעם בהקדם.

אנו מצרים על הזמן הרב הנדרש לטיפול בפנייתך.

העתק ההודעה של המינהל האזרחי מיום 24.11.2019 מצורף ומסומן ע/18.

92. באותו היום, 24.11.2019, התקבלה במוקד להגנת הפרט פנייה נוספת מחקלאי שניסה לצאת מהאדמה שלו שבמרחב התפר ולשוב לביתו אך השער היה סגור ואנשים המתינו משני צדיו לפתיחתו. השער נפתח בסופו של דבר רק בשעה 13:05 – באיחור של שלושים וחמש דקות.

93. האיחורים הסדרתיים והממושכים בפתיחה של השער פוגעים בצורה משמעותית וקבועה בשגרת החיים של בני המקום הזכאים להיכנס למרחב התפר. הכפייה עליהם להמתין במשך זמן רב, ולעתים קרובות במשך שעה ויותר, כדי לממש את זכותם להגיע לאדמות בהתאם להיתרים שכבר ניתנו להם – וגם זאת רק לאחר מאבקים ממושכים – מכבידה עליהם, גוזלת את זמנם ופוגעת בהם ובעבודתם החקלאית ללא כל הצדקה.

הטיעון המשפטי

94. להלן יטענו העותרים כי האיחורים המשמעותיים והקבועים בפתיחה של שער "מגן דן" שבגדר ההפרדה עומדים בניגוד מובהק לפסיקה של בית משפט נכבד זה ולהתחייבויות של המדינה לפניו, ופוגעים באופן בלתי מידתי בזכויות היסוד של תושבי המקום הזכאים להיכנס למרחב התפר.

הרקע הנורמטיבי

95. עניינה של העתירה בפעולות של המשיב בתוך השטח הכבוש. התחומים שבהם המשיב מוסמך לפעול בשטח הכבוש הם ההגנה על האינטרס הביטחוני הלגיטימי של הממשל, וההגנה על הזכויות של תושבי השטח הכבוש:

ישראל מחזיקה בשטחי האזור בתפיסה לוחמתית. במסגרת הממשל הצבאי מפעיל המפקד הצבאי באזור סמכויות היונקות במשולב מכללי המשפט הבינלאומי ומעקרונות המשפט הציבורי הישראלי... על התפיסה הלוחמתית באזור חלות הנורמות העיקריות של המשפט הבינלאומי המנהגי המעוגנות באמנת האג בדבר דיניה ומנהגיה של המלחמה ביבשה משנת 1907 [25], ואילו העקרונות ההומניטריים של אמנת ג'נבה בדבר הגנת אזרחים בימי מלחמה, 1949 (להלן – אמנת ג'נבה) מוחלים על-ידי המדינה ועל-ידי מפקד האזור הלכה למעשה (פרשת אסכאן [1], שם, בעמ' 793-794). **אמנת האג מסמיכה את מפקד האזור לפעול בשני תחומים מרכזיים: האחד – הבטחת האינטרס הביטחוני הלגיטימי של הממשל המחזיק בשטח, והשני – הבטחת צרכיה וזכויותיה של האוכלוסיה המקומית בשטח הנתון לתפיסה הלוחמתית.** הצורך האחד הוא צבאי. הצורך האחר הוא צורך אזרחי-הומניטרי. הראשון מתמקד בדאגה לביטחון הכוח הצבאי וכן לסדר, לביטחון ולשמירה על שלטון החוק באזור; השני – נוגע לאחריות לקיום שלומם ורווחתם של התושבים. **בדאגה לרווחה כאמור מוטל על מפקד האזור לא רק לשמור על הסדר ועל הביטחון של התושבים אלא גם להגן על זכויותיהם, ובייחוד על זכויות האדם החוקתיות הנתונות להם.** "הדאגה לזכויות אדם עומדת במרכז השיקולים ההומניטריים שחובה על המפקד לשקול" (בג"ץ 10356/02 הס נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית (להלן – פרשת הס [4]), בעמ' 456). בביצוע תפקידו על מפקד האזור להבטיח את האינטרסים הביטחוניים החיוניים, מזה, ואת הגנת זכויותיה של האוכלוסיה האזרחית, מזה. בין שני מוקדי אחריות אלה נדרש איזון ראוי (י' דינשטיין "סמכות החקיקה בשטחים המוחזקים" [23], בעמ' 509). בהגנה על הזכויות החוקתיות של תושבי האזור חלים על המפקד הצבאי גם עקרונות המשפט הציבורי הישראלי, ובהם עקרונות היסוד בדבר זכויות האדם (בג"ץ 7862/04 אבו דאהר נ' מפקד כוחות צה"ל ביהודה ושומרון, פ"ד נט (5) 368, 375-376 (2005), להלן: **עניין אבו דאהר**, כל ההדגשות בעתירה הוספו אלא אם צוין אחרת, ת.מ.).

96. מדינת ישראל החליטה להקים חלק גדול מגדר ההפרדה בתוך הגדה המערבית, ולסגור בפני פלסטינים את חלקי הגדה המערבית שבין גדר ההפרדה לבין גבולה של ישראל – מרחב התפר. בכך נפגעו, ונפגעות, זכויות היסוד של התושבים המוגנים, ובמיוחד זכויותיהם של בעלי האדמות שנכלאו במרחב התפר. על רקע זה נקבע בפסיקה כי המשיב חייב לצמצם ככל הניתן את פגיעתה של גדר ההפרדה בבעלי האדמות:

עם סיום בחינת מידתיות של כל צו בנפרד מן הראוי הוא שנרים מבטנו ונשקיף על מידתיותו של מלוא מתווה גדר ההפרדה נושא הצווים כולם. אורכה של גדר ההפרדה נושא הצווים שלפנינו היא כארבעים קילומטר. היא פוגעת בחייהם של שלושים וחמישה אלף תושבים מקומיים. ארבעת אלפים דונם מאדמותיהם נתפסות על-ידי תוואי הגדר עצמה, ואלפי עצי זית הגדלים בתוואי עצמו נעקרים. הגדר חוצצת בין שמונה כפרים שבהם מתגוררים התושבים המקומיים לבין למעלה משלושים אלף דונם מאדמותיהם. חלקן הגדול הן אדמות מעובדות, והן כוללות עשרות אלפים של עצי זית, עצי פרי וגידולים חקלאיים שונים. משטר הרישוי שהמפקד הצבאי מבקש לקבוע ואשר הוחל על שטחי קרקע רבים אין בכוחו למנוע באופן משמעותי את ממדיה של הפגיעה הקשה בחקלאים המקומיים או להפחיתה. האפשרות להגיע לאדמות תלויה באפשרות לחצות שערים, שהמרחק ביניהם רב ושאינם פתוחים כל העת. בשערים ייערכו בדיקות ביטחוניות, דבר שעלול למנוע מעבר כלי רכב, ואשר ייצור מטבע הדברים תורים ארוכים ושעות המתנה רבות. כל אלה אינם עולים בקנה אחד עם יכולתו של חקלאי לעבד את אדמתו. **יהיו בוודאי מקומות שבהם לא יהא מנוס מכך שגדר ההפרדה תחצוץ בין התושבים המקומיים**

לבין אדמותיהם. באותם מקומות יש להבטיח מעבר שיקטין ככל האפשר את הפגיעה בחקלאים (בג"ץ 2056/04 מועצת הכפר בית סוריק ואח' נ' ממשלת ישראל, סעיף 82 (פורסם בנבו, 30.6.2004)).

וכן:

המסקנה לפיה לא ניתן להתוות תוואי גיאוגרפי חלופי לגדר שפגיעתו פחותה אינה מסיימת, כשלעצמה, את בחינת המידתיות במובנה השני. בבחינת מידתיות הפגיעה שיוצרת הגדר, כרוכים זה בזה התוואי הגיאוגרפי ומשטר ההיתרים והמעברים לאדמות שנותרו מערבית לה. מטעים ואדמות מרעה של העותרים נותקו על ידי גדר ההפרדה. במצב דברים זה, על המשיבים לדאוג כי יקבעו הסדרי מעבר ומשטר נגישות סבירים לאדמות העותרים, באופן המצמצם, עד כמה שניתן, את הפגיעה בהם (בג"ץ 4825/04 עליאן נ' ראש הממשלה, סעיף 16 (פורסם בנבו, 16.3.2006)).

וכן:

אף ההסדרים שגובשו בעניין הנפקת היתרים לבעלי עניין קבוע ו-מזדמן, כפי שפורטו, עומדים לשיטתנו במבחן המידתיות השני. כפי שצינו לעיל, מקובל עלינו כי הפגיעה בקבוצה זו הינה פגיעה קשה. פרטים שעובדו את אדמתם במרחב התפר, ניהלו את עסקיהם שם ויצרו קשרי חברות ומשפחה, נאלצים עתה, ועל מנת לשמר את אורחות חייהם, לבקש היתר כניסה על בסיס עילות מצומצמות שונות. גם התושבים במרחב עצמו נפגעים מן המשטר שהוחל בו, שכן בעל כורחם הופכת מציאות חייהם קשה ומורכבת, עת נכפה עליהם בידוד חברתי ועסקי באזור מגוריהם. פגיעות אלו מחייבות קביעתם של הסדרים המשמרים ככל הניתן את מרקם החיים שקדם להכרזה, בכפוף לצרכים הביטחוניים המחייבים זאת. נראה לנו, כי ככלל, ההסדרים שגובשו מקיימים דרישה זאת. נתייחס להסדרים הנוגעים לקבוצות בעלי העניין השונות (פסק דין משטר ההיתרים, סעיף 33).

התחייבויותיו של המשיב במסגרת עתירות משטר ההיתרים והשפעתן על ההכרעה בעתירות

97. פסק הדין משטר ההיתרים התייחס בהרחבה להסדרי המעבר בשערים בגדר ההפרדה. כך נכתב בפסק

הדין:

בכל הנוגע להסדרי הכניסה למרחב התפר, פירטה המדינה עוד בכתב תשובתה את מערך השערים הקיים בתוואי הגדר בכניסה למרחב התפר, ואת ההסדרים המופעלים על-ידה, אשר נועדו, על-פי הטענה, לסייע ככל הניתן במעבר נוח של התושבים לשטחי מרחב התפר. כך, ציינה המדינה בכתב תשובתה, כי במרחב התפר שהוכרז לאורך שלבים א' ו-ב' קיימים 53 שערים, מתוכם 37 שערים חקלאיים המשמשים למעבר פלסטינים לאדמותיהם או לבתיהם. המדינה הצביעה על ארבעה סוגי שערים הקיימים במרחב התפר: שער מרקם חיים - הפתוח מדי יום באופן רצוף בין 12 ל-24 שעות ביום; שער יומי - הנפתח פעמיים או שלוש פעמים ביום, לפרק זמן משתנה של חצי שעה עד שעתיים, בהתאם להיקף העוברים ולצרכים החקלאיים; שער עונתי - הנפתח בעונות החקלאיות בדגש על העונות הרלוונטיות לגידולי זיתים, ובשאר עונות השנה נפתח בתיאום מראש; שער מבצעי - המשמש את הכוחות המבצעיים. המדינה שבה והדגישה בתגובתה כי נעשות על-ידה פעולות שוטפות לשפר את מערך המעברים שהוקם, על-סוגי המעברים השונים הכלולים בו. כך, הדגישה כי מושקע על-ידה מאמץ רב, כספי ואחר, בבניית המעברים בסטנדרט גבוה תוך שיפור איכות השירות בהם והצבת אמצעי בידוק משוכללים המאפשרים בידוק טוב יותר לצד קיצור זמני ההמתנה במעבר. בדומה, צוין כי הושקעו סכומי כסף משמעותיים אף בשיפור השערים החקלאיים, וכי הורחבו שעות הפתיחה שלהם, כך גם נקבעו הסדרים שונים הנוגעים לפתיחתם בעת הצורך. צוין כי קיימות מספר אפשרויות לפתיחת השערים החקלאיים גם מחוץ לשעות הפתיחה הרגילות שלהם, בין היתר באמצעות פנייה למוקד ההומניטארי הממוקם במפקדת המנהל האזרחי בבית-אל. בנוסף, כך נטען, הוצבו 22 קצינים ונגדים דוברי ערבית במעברים הרגליים העיקריים שתפקידם להבטיח קיומו של מרקם חיים סביר במעברים וסיוע במתן פתרונות לסוגיות המתעוררות בהם. בהודעה המעדכנת שהגישה המדינה, הרחיבה על שינויים נוספים שאירעו בתחום זה, ביניהם שדרוג ואזרוח מעבר ריחן - הקרוב לאזור ברטעה המזרחית בה מתגוררים מרבית תושבי מרחב התפר. בהתאם לנטען, מהלך זה הביא לשיפור משמעותי בהליכי הבידוק והמעבר דרך מעבר זה, בו עוברים בממוצע כ-2,500 פלסטינים ביום, ואשר מבדיקות שנערכו עולה כי זמן המעבר הממוצע למעבר אדם

בו עומד על כ-10 דקות בממוצע בשעות העומס ו-5 דקות בשעות עמוסות פחות. בידוק ומעבר של ארבעה כלי רכב מתמשך כממוצע כ-20-15 דקות (סעיף 28).

98. כאמור, בית המשפט הנכבד קיבל את גרסתו של הצבא לגבי השתדלויותיו לצמצם את הפגיעה בחקלאים המקומיים, הנגרמת על ידי גדר ההפרדה והסגירה של מרחב התפר, והצהרות אלה של הצבא עמדו ביסוד ההכרעה של בית המשפט הנכבד כי משטר ההיתרים אינו פוגע יתר על המידה באוכלוסייה הפלסטינית. אולם, בפסק הדין נקבע גם כי יתכן שקיימים מקרים שבהם הפגיעה בחקלאים אינה מידתית, וכי מקרים אלו ניתנים לבירור במסגרת עתירות שיתייחסו לאזורים ספציפיים:

בנסיבות העניין שלפנינו נראה אכן על-פני הדברים כי המשיבים מכירים בזכותם של התושבים להמשיך לעבד את אדמותיהם ומבקשים להביא לכך שבעלי הזיקה לאדמות במרחב התפר ימשיכו בעיבודן, תוך מתן אפשרות לקרובי משפחה ועובדים אחרים לסייע להם בעבודתם. כן עולה כי קיימים מעברים מיוחדים שנועדו להסדיר כניסה למרחב - שחלקם מותאמים לפעילות החקלאית בהתאם לצרכים העונתיים. נראה לנו כי הסדר זה נותן מענה סביר הממזער את הפגיעה בזכויותיהם של החקלאים, ואנו מניחים בקביעתנו זו כי המשיבים אכן יוצקים תוכן ממשי להצהרותיהם באשר לחשיבות שבהמשך מתן מענה ראוי לצורכי החקלאים באזור. עם זאת, וכאמור לעיל, אין בידינו לשלול את האפשרות כי קיימים מקרים פרטניים בהם נגרמת פגיעה חמורה בזכויות הקניין והפרנסה של תושבים פלסטינים שאינם זוכים לעבד את אדמתם במידה הנדרשת להם או נתקלים בקשיי גישה אחרים, והמשיבים מצידם אינם עושים די על מנת להביא למזעור פגיעה זאת. כאמור, מקרים אלו ניתנים לבירור במסגרת עתירות פרטניות, במסגרתן יוכל בית המשפט לבחון את מכלול ההסדרים הרלוונטיים לאזור מסוים, ולבחון את האיזון הפרטני המתבצע בתחומו בין זכויות התושבים לבין אינטרסים אחרים, כפי שנעשה בעבר בעתירות דומות (סעיף 34).

99. כן נקבע בפסק הדין כי המידתיות של הפגיעה של משטר ההיתרים תלויה לא רק בהסדרים הפורמאליים שנקבעו על ידי המשיב, אלא גם באופן שבו ההסדרים מיושמים בפועל, וכי לעניין זה יש חשיבות להצגה של מקרה קונקרטי הממחיש את הפגיעה בתושבים:

אך כאמור, **בבחינת ההסדרים עצמם אין די**. כפי שציינה המדינה, **את מידתיות הפגיעה הנגרמת בזכויות התושבים יש לבחון לא רק על רקע ההסדרים והנהלים הכתובים שגובשו, אלא גם על רקע המציאות בה מיושמים הסדרים אלה הלכה למעשה**, החל מהליך הטיפול בבקשות וכלה במשטר המעברים הנוהג. היבטים יישומיים אלה מאפשרים לבית המשפט לגבש עמדתו בשאלת מידתיות הפגיעה בפריזמה רחבה, ומכאן חשיבותם... העתירות כפי שהוגשו, אינן מאפשרות לערוך בחינה פרטנית באשר למציאות הנוהגת בשטח. זאת, כיוון שלא מובא בפני בית המשפט מקרה קונקרטי המצביע על פגם במערך שהוקם על-ידי המדינה לצורך טיפול במשטר הייחודי שהוכרז במרחב התפר, אשר למולו ניתן לבחון את יתר השיקולים שחייבו התנהלות כזאת או אחרת מצד המשיבים (והשוו: עניין מראעבה, עמ' 534). **ממילא אין בידינו לבחון במצב דברים זה האם יש פער בין הצהרות המדינה למצב הדברים בשטח** (סעיפים 38-39).

100. בענייננו, קיים מרחק עצום בין האופן שבו הוצגה התנהלותו של המשיב בתגובותיו לעתירות משטר ההיתרים לבין המציאות כיום. כפי שעולה בהחלט מהפרק העובדתי המפרך שלעיל, הכניסות למרחב התפר והיציאות ממנו דרך שער "מגן דן" כרוכות כיום באי נוחות רבה ובעיכובים משמעותיים ביותר, במהלכם האנשים ממתינים בחוץ וחשופים לפגעי מזג האוויר, ביניהם ילדים וקשישים. האנשים המחזיקים בהיתרי כניסה למרחב התפר משלמים מחיר כבד על השימוש בהיתרים והדבר משבש את שגרת יומם ואת עבודתם בצורה משמעותית.

101. הטענות שהציג הצבא במסגרת עתירות משטר ההיתרים ממילא מעוותות, שכן הצבא הוא שיצר את הגדר המונעת את הגישה של האנשים לאדמות ואת יתר ההגבלות הנובעות ממשטר ההיתרים, ובלעדיהן לא היה שום צורך ב"סיוע", "שיפור" ו"הרחבה". אין כאן שירות שניתן לתושבים המוגנים, אלא פגיעה בהם, והשאלה היא רק אם מידתה עולה על הנדרש או לא. על כל פנים, אין ספק שטענות הצבא בעניין זה אינן יכולות עוד לעמוד כיום, כפי שעולה בבירור מהעובדות שבעתירה זו, ומעתירות

רבות אחרות המעידות על ההתדרדרות הדראסטית שחלה בתקופה האחרונה בכל הנוגע לכניסה למרחב התפר (ראו, למשל, בג"ץ 6896/18 טעמה נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית).

102. יוזכר כי היתרי הכניסה למרחב התפר אינם ניתנים לאנשים בקלות. בקשות להיתרי כניסה למרחב התפר לצרכים חקלאיים מאושרות על ידי המשיב רק לעתים נדירות ביותר, וזאת לאחר טיפול מפרך ומייאש האורך, במקרים רבים, קרוב לשנה ואף יותר ומחייב פנייה לבית המשפט. במהלך תקופה זו, או במהלך חלק גדול ממנה, בעלי האדמות מנועים מלהגיע לאדמותיהם. המוקד להגנת הפרט מוצף בפניות של בעלי אדמות במרחב התפר שקיבלו היתרים לצרכים חקלאיים בעבר ואינם מצליחים לחדש את ההיתרים שלהם. המוקד להגנת הפרט מגיש עתירות רבות בעניין לבית המשפט לעניינים מינהליים. כיום תלויות ועומדות למעלה משלושים עתירות של המוקד להגנת הפרט בנושא ועוד חקלאים רבים ממתינים לטיפול בעניינים.

103. אך גם כאשר אדם מצליח לסיים את ההליך ולקבל את ההיתר לו הוא זכאי וזקוק, הוא נאלץ להתמודד באופן יומיומי עם עיכובים קיצוניים המפריעים לשגרת יומו וגורמים לאי נוחות פיזית ולעוגמת נפש. אין לכך כל הצדקה.

הפגיעה בזכויות לקניין, לחופש העיסוק ולחופש תנועה

104. הזכות לקניין היא זכות יסוד, המעוגנת בסעיף 3 לחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו, המגן על זכויותיהם של כל בני האדם, וכן באמנות הבינלאומיות הרלוונטיות לשטח הכבוש:

זכות הקניין נמנית אף היא על זכויות היסוד של האדם. זכות זו הוכרה כזכות יסוד הראויה להגנה בפסיקתו של בית משפט זה (ראו למשל: בג"ץ 390/79 דויקאת נ' ממשלת ישראל, פ"ד לד(1) 1, 14-15; דנג"ץ 4466/94 נוסייבה נ' שר האוצר, פ"ד מט(4) 68, 83-85) ואף זכתה לעיגון חוקתי מפורש בסעיף 3 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. זכות זו מוכרת גם במשפט הבינלאומי, ובכל הנוגע לשטחים המוחזקים בתפיסה לוחמתית מעוגנת היא, בין היתר, באמנת האג ובאמנת ג'נבה הרביעית (בג"ץ 1890/03 עירית בית לחם נ' מדינת ישראל משרד הבטחון, סעיף 20 לפסק דינה של כבי השופטת (כתוארה אז) ביניש 3.2.2005; להלן: פרשת עירית בית לחם)).

105. חופש העיסוק הוכר אף הוא כזכות יסוד, והרשויות חייבות להימנע מפגיעה בה גם כאשר הן פועלות מחוץ לתחומה של מדינת ישראל:

טעם נוסף... נמצא בזכות היסוד של חופש העיסוק, שהוכרה בפסיקת בית משפט זה עוד בטרם חקיקתו של חוק יסוד: חופש העיסוק... למשפט הישראלי אין אמנם תחולה ישירה באזור, אך בית משפט זה מחיל את עקרונות היסוד שלו על המפקד הצבאי באזור ועל פקודיו מכוח הסמכות הפרסונאלית, בהיותם נמנים על רשויות המדינה ופועלים שם בשרותה... ממש כמו שהוא מחיל עליהם את כללי המשפט המינהלי. (בג"ץ 3940/92 ג'ראר נ' מפקד אזור יהודה ושומרון, פ"ד מז(3) 298, 304-305 (1993)).

106. הזכות לחופש תנועה גם היא מוכרת כזכות יסוד, הן בדין הישראלי והן בדין הבינלאומי. כך נקבע בסעיף 15 לפסק דינה של כבי השופטת ביניש בפרשת עירית בית לחם:

חופש התנועה הוא מזכויותיו הבסיסיות ביותר של האדם. עמדנו על כך שבשיטתנו המשפטית הוכר חופש התנועה הן כזכות יסוד העומדת על רגליה, הן כזכות הנגזרת מהזכות לחירות, ויש אף הגורסים כי מדובר בזכות הנגזרת מכבוד האדם (ראו פיסקה 15 לפסק הדין והאסמכתאות הנזכרות שם). חופש התנועה מוכר גם כזכות יסוד במשפט הבינלאומי וזכות זו מעוגנת בשורה של אמנות בינלאומיות.

107. בבג"ץ 9593/04 מוראר נ' מפקד כוחות צה"ל ביהודה ושומרון, פ"ד ס"א (1) 844, 863 (2006) נקבע כי משקלה של הזכות לחופש תנועה כבד במיוחד כאשר מדובר בהגבלת הגישה של אנשים לאדמות שבבעלותם:

חשוב להדגיש כי בענייננו, אין מדובר בתנועה של תושבים פלסטינים באזורים בלתי מסוימים ברחבי יהודה ושומרון, אלא בגישה של התושבים לאדמות השייכות להם.

בנסיבות אלה, כאשר התנועה מתבצעת במרחב פרטי, יש ליתן משקל רב במיוחד לזכות לחופש תנועה ולצמצם למינימום את המגבלות המוטלות עליה. ברור, כי יש לבחון מגבלות המוטלות על חופש התנועה במרחב הציבורי באופן שונה ממגבלות המוטלות על חופש התנועה של אדם בתוך המתחם הקשור לביתו שלו ואין דינן של הראשונות כדינן של האחרונות.

108. חסימת הגישה של החקלאים לאדמות שבמרחב התפר על ידי גדר ההפרדה פגעה בצורה קשה בזכויות היסוד שלהם, כפי שהוזכר בפסיקה. באותו האופן, הערמת הקשיים על החקלאים המבקשים להגיע לאדמותיהם ולעבדן, בהתאם להיתרים שניתנו להם, פוגעת באותן הזכויות.

109. על פי פסק הדין משטר ההיתרים, הקביעה של בית המשפט הנכבד כי הפגיעה של הסגירה של מרחב התפר בפלסטינים עומדת במבחני המידתיות תלויה באופן שבו הסדרי המעבר בגדר ההפרדה מיושמים בפועל. אם כן, הנהגת הסדרי מעבר המקשים על החקלאים מעבר לנדרש מהווה פגיעה בזכויות היסוד שלהם לקניין, לחופש העיסוק ולחופש תנועה, וגם מערערת את הקביעה של בית המשפט הנכבד כי הסגירה של מרחב התפר, וההכפפה של הכניסה של פלסטינים אליו למשטר ההיתרים, יכולות לעמוד.

סיכום

110. ההקמה של גדר ההפרדה בתוך שטח הגדה המערבית פגעה בצורה קשה בחקלאים המקומיים. הסגירה של מרחב התפר בפני פלסטינים אושרה על ידי בית המשפט הנכבד תחת ההנחה שהמשיב עושה כל שביכולתו כדי לצמצם את פגיעתה בתושבי המקום ושהסדרים שנקבעו על ידיו ייושמו באופן ליבראלי.

111. אולם, כיום הסדרי המעבר בגדר ההפרדה דרך שער "מגן דן" מונהגים באופן פוגעני ביותר, הכוללים איחורים סדרתיים ומשמעותיים ביותר בפתיחה של השער. האנשים, שכבר קיבלו היתרי כניסה למרחב התפר מהמשיב, נאלצים להמתין במשך זמן רב, בחום ובקור, עד שהחיילים מגיעים לפתוח את השער, וזאת לאחר פניות רבות אל גורמי הצבא. מדובר במקרה מובהק של פגיעה שאינה מוצדקת ואינה נדרשת בבעלי האדמות ובעובדים החקלאיים, בניגוד לפסיקה של בית המשפט הנכבד.

112. נוכח כל האמור לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא מלפניו צו על תנאי כמבוקש בעתירה. כן מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיב בהוצאות העותרים ובשכר טרחת עורכי דין.

113. עתירה זו נתמכת בתצהירים שנחתמו בפני עו"ד בגדה המערבית ונשלחו למוקד להגנת הפרט בפקס, לאחר תיאום טלפוני. בית המשפט הנכבד מתבקש לקבל תצהירים אלו, ואת ייפויי הכוח שאף הם ניתנו בפקס, בהתחשב בקשיים האובייקטיביים במפגש בין העותרים לבין באי כוחם.

5 בדצמבר 2019.

תהילה מאיר, עו"ד
ב"כ העותרים

[ת.ש. 99324]